

Daniel Arbós (Barcelona, 1976) és periodista científic i codirector del programa radiofònic de divulgació 'Pa ciència la nostra'. Ara s'arrisca amb una novel·la amb molt d'humor sobre la generació de joves de 30 a 40 anys i la seva convivència amb la incertesa: 'Deu top-models i una boja que parla sola' (RBA-La Magrana).

“Som la generació de la gran incertesa”

Per què un periodista científic s'embarca en un llibre sobre “la decepció, la recerca de parella i la Barcelona infestada de turistes”?

—La meua idea era fer un retrat de la Barcelona d'avui dia i de la meua generació, d'entre 30 i 40 anys. El meu somni és que, d'aquí a cinquanta anys, si algú es demanava com era la Barcelona de la crisi (2012-2013) per als joves no tan joves, tingués el meu llibre entre les lectures de referència. Com volia un retrat molt realista de la vida quotidiana, no volia caure en una cosa feixuga. I ja que no hi ha molta acció, he intentat que passés molt ràpid i hi hagués molt d'humor.

—**Per tant, poques descripcions detallades però sí un estil costumista: enumeracions, descripcions de llocs concrets, de relacions socials...**

—Ho volia fer molt realista i per això cal que hi surtin carrers de veritat —no un parell com si haguessis mirat al Google Maps—, locals, sons, cançons... Hi ha de sortir la vida. Passa igual amb el pis compartit. Com és la convivència en un pis compartit a partir dels 30 anys? El lector s'ha de poder ficar a l'atmosfera. Per retratar-la així havia de ser una realitat molt propera a mi. I per això el protagonista és periodista —perquè és una feina que he viscut molt de prop.

—**El tema, però, és la vida després de la ruptura?**

—És una novel·la sobre la decepció. Decepció amb tot. Ell té un desengany —l'amor no és com s'imaginava—, que és com comença el llibre. Però, en el fons, té una decepció en totes les esferes de la vida: hi ha una decepció sentimental, però també el decep la família, el decep Barcelona —se'n va a viure al Born i es troba un barri molt dur completament pensat per als turistes— i el decep el periodisme —perquè l'ideal quan estudies és fer reportatges al *30 minuts* o ser corresponent de guerra i acabes fent el que pots, en un gabinet de comunicació o a l'atur.

—**I tot això és generacional?**

—Volia destacar que és la generació de la gran incertesa perquè res no és per sempre: ni tens una parella per tota la vida ni una casa per tota la vida ni una feina per tota la vida. Això, abans, podia passar però era més excepcional. Abans, a partir dels 40 anys, ja sabies el que t'esperava: si treballaves en una fàbrica, sabies que seria fins a la jubilació; estaries en aquell pis tota la vida i amb la teua parella fins a la mort. Els pares o els avis es compraven un pis i alhora uns mobles de menjador que havien de ser per sempre. Ara has d'anar a l'Ikea, perquè és més barat, però també perquè no saps on seràs d'aquí a deu anys. Això fa que no inverteixis molt

en res. Ni a la feina, pensant que potser t'acomiadaran en uns mesos. La precarietat ha arribat a totes les esferes.

—**Però serà cosa d'aquesta generació només o els de 30 anys la continuaran patint?**

—La incertesa és un problema permanent. La gent que ho tindrà tot estable —feina, parella i pis— a partir dels quaranta ja no seran una majoria. Ara hi ha gent que se separa quan té els fills grans; que han de sortir del país per trobar feina... Això continuarà.

—**Això no vol dir que alguns d'aquests canvis siguin negatius. En les relacions de parella abans hi podia haver uns lligams excessius.**

—Sí, i tant. Abans moltes vegades hi havia una situació de submissió per part de la dona que ara no es dona en molts casos. A més, ara hi ha moltes possibilitats de trobar una nova parella.

—**A la novel·la hi ha una crítica a Barcelona, als turistes, als locals per a turistes...**

—A mi em sembla bé que vinguin turistes però Barcelona s'ha convertit en un monocultiu. I l'excés de turisme arriba a modificar les dinàmiques de la ciutat. Al Born, t'hi trobes que les botigues de tota la vida no poden sobreviure i s'acaben convertint en botigues de regals; que no pots anar a prendre res a les set perquè ja preparen les taules per sopar; que tot és caríssim; hi ha només un supermercat petitet...

—**I davant de tot això, el protagonista amb el cor trencat.**

—El protagonista ha trencat amb la seva parella i el dia de Cap d'Any decideix que ja l'ha plorat prou i ha de buscar parella. Llavors comença a fer activitats per a solters —per conèixer gent— i fa tast de vins, excursió a la muntanya, cites a cegues... Tot de coses que es veu obligat a fer tot i que no li vingui de gust. I tot això li serveix per reflexionar si cal tenir parella per ser feliç: sabem estar sols? Podem estar sols? Està muntada la ciutat per estar sol? I tot el gran negoci que hi ha al voltant de buscar parella també és interessant. Quan algun amic em diu que vol muntar un negoci i no sap què, sempre els dic: un negoci basat en la soledat. Hi ha un munt de gent sola i hi ha un munt d'estrangers que vénen a viure aquí i volen fer amics i coneguts i estan disposats a pagar.

—El narrador-personatge, a través de l'humor, es permet criticar pel broc gros.

—La novel·la està escrita en primera persona i tot ho veus amb els ulls d'una persona, fotuda pel trencament i amb una visió corrosiva i sarcàstica, de vegades cruel i de vegades simplement irònic. Això afecta des de la seva feina de periodista —sovint se'n fot també dels temes que li toca fer— fins a la ciutat. Però no és una novel·la d'humor sinó una novel·la amb humor, perquè té molts altres ingredients. I aquest humor és el que el salva al final. Aquesta capacitat de fotre-se'n de tot és el que acaba sent el bàlsam que el salva de les situacions que es va trobant. El sentit de l'humor sempre m'ha semblat una bona manera perquè entrin més bé les coses.

—Té experiència: fa anys que fa un programa de ciència i humor, *Pa Ciència la nostra*.

—Sí, aquest retrat podria ser molt cru i penso que, amb humor, és més digerible. La gent em diu que riu molt. En aquest sentit crec que l'humor em ve de la tradició catalana que he marmat des de petit, des dels monòlegs del Capri al Buenafuente, la Trinca, el Clapés, el Sardà, la Competència o Minoria absoluta. Tota la gent que ha fet humor aquí, que és molta i molt bona.

—El personatge pot ser molt cruel i tampoc no és un sant.

—Sí. No és una novel·la de bons i dolents. I ell tampoc és excessivament bona persona. Té una visió cruel. No és ni ingenu ni cap tros de pa. Té les seves coses, com tots els personatges. Tots es fan mal els uns als altres, però com tots hem pogut fer mal a algú sense voler. El decep molt la seva germana, però és perquè ella no ho ha sabut gestionar més bé. I la seva ex és també una víctima, perquè volia que funcionés la relació però no pot deixar d'estimar el seu ex, etc. La vida també és aquest aprenentatge. Per això la novel·la comença i acaba amb aquell poema de Jaime Gil de Biedma: "Que la vida iba en serio, uno lo empieza a comprender más tarde".

—Un poc ingenu, sí, doncs.

—Per a les coses de l'amor és molt adolescent, té una visió molt idíl·lica del món. Té una Martina Klein de cartró a l'habitació; té superidealitzada la seva

JORDI PLAY

ex-núvia. I l'aprenentatge és que no tot en la vida és blanc o negre; que l'amor no és ideal, i que ella no era perfecta.

—Treballa un estil sobretot àgil, de frases curtes.

—Sí, un estil molt eficaç, gens florit ni recargolat. I amb un llenguatge que representés molt com es parla avui dia a Barcelona. Estil directe i ràpid. També és cert que l'ús de la primera persona limita i s'adiu més amb l'estil àgil sense llargues descripcions.

—Tot i això s'arrisca amb un monòleg interior com el que obre el llibre tot i no ser el capítol 1.

—Sí, ell està en un moment molt desequilibrat i aboca allà tot el que li passa pel cap. Com el lector llegeix en primera persona, podria estar temptat de creure's només la seva versió. Per això el monòleg interior, que és el capítol 40, em va semblar una bona manera de començar la novel·la. Així el lector es pregunta "com ha arribat aquest personatge a aquesta situació tan desesperada". Desperta moltes preguntes que s'aniran resolent al llarg del llibre.

Alex Milian